

**Správa o makroekonomickom vývoji a vývoji verejných financií za tri štvrt'roky
2011 a predikcia vývoja do konca roka**

Bratislava, november 2011

Obsah

| | |
|---|-----------|
| ZHRNUTIE | 3 |
| I. VÝVOJ MAKROEKONOMICKÉHO PROSTREDIA | 4 |
| I.1. Prehľad súčasných trendov..... | 4 |
| I.2. Vonkajšie prostredie a domáce očakávania..... | 6 |
| I.3. Aktualizácia makroekonomických prognóz | 8 |
| II. VÝVOJ VEREJNÝCH FINANCIÍ | 9 |
| II.1. Zaznamenanie záväzkov nemocníc a železničných spoločností z rokov 2008 až 2010 | 9 |
| II.2. Vysvetlenie hlavných zmien v porovnaní so schváleným rozpočtom | 10 |
| Príloha č.1: Daňové a odvodové príjmy v metodike ESA 95 | 14 |

ZHRNUTIE

Najnovšie prognózy MF SR pri väčšine indikátorov naznačujú pomalší, avšak stále pokračujúci rast ekonomiky SR. Slovenská ekonomika vzrástla v prvom polroku 2011 medziročne o 3,5%. Podľa nedávno zverejneného rýchleho odhadu HDP spomalil rast ekonomiky v treťom štvrtroku na 2,9% medziročne. Očakáva sa, že rast HDP za celý rok 2011 dosiahne úroveň 3,0%, čo je v porovnaní s predpokladmi rozpočtu na rok 2011 o 0,3 p.b. menej. Za zhoršením prognózy stojí najmä horší než očakávaný vývoj vonkajšieho prostredia, ktorý sa začal prejavovať až v druhom polroku. Pokým júnový odhad ekonomického rastu bol ešte mierne optimistickejší oproti rozpočtu na úrovni 3,6%, turbulencie na finančnom trhu v lete ochladili globálny dopyt nárastom neistoty a dodatočnými požiadavkami na konsolidáciu našich obchodných partnerov ako sú Taliansko a Francúzsko. Z pohľadu daňových a odvodových príjmov je štruktúra ekonomického rastu oproti predpokladom rozpočtu negatívnejšia, keď sa očakáva nižšia spotreba domácností kvôli vyšším úsporám a nižším mzdám aj napriek vyššiemu rastu zamestnanosti.

Základný rozpočtový cieľ vlády na rok 2011 bol stanovený v rámci rozpočtu verejnej správy na roky 2011 až 2013 v podobe **deficitu verejnej správy vo výške 4,9 % HDP**. Na základe v súčasnosti dostupných informácií sa očakáva, že uvedený **cieľ bude splnený**.

V nominálnom vyjadrení sa odhaduje, že deficit verejnej správy sa v porovnaní s rozpočtom zlepši o 87 mil. eur, čo je však z pohľadu rozpočtovaného cieľa vo výške 4,9% HDP negatívne kompenzované nižším nominálnym HDP oproti schválenému rozpočtu. Najdôležitejšími faktormi, ktoré mali **pozitívny vplyv** na saldo verejnej správy sú:

- úspora prostriedkov určených na financovanie spoločných programov SR a EÚ vo výške **205 mil. eur** súvisiaca s nižším predpokladaným čerpaním prostriedkov EÚ v tomto roku,
- úspora výdavkov poskytovaných nad rámec spolufinancovania vo výške **89 mil. eur**
- úspora vo výdavkoch štátneho dlhu vo výške **103 mil. eur** v dôsledku priaznivého vývoja deficitu štátneho rozpočtu v prvom polroku tohto roku,
- vyššie príjmy z dividend z podnikov s majetkovou účasťou štátu vo výške približne **84 mil. eur** a zvýšenie ostatných nedaňových príjmov verejnej správy vo výške 139 mil. Eur, najmä príjmov z licencií, približne o **70 mil. eur**,
- úspory na odvode do rozpočtu EÚ vrátane jej rezervy vo výške približne **75 mil. eur**, čo súvisí najmä s prerozdelením rozpočtového prebytku rozpočtu EÚ za rok 2010 medzi členské štáty,
- úspora vo výdavkoch ostatných subjektov VS o **83 mil. eur**.

Uvedené pozitíva budú do istej miery kompenzované nasledovnými **negatívnymi faktormi**:

- nižšie ako rozpočtované daňové a odvodové príjmy verejnej správy vo výške **129 mil. eur**
- vykrytie strát železničných spoločností a uskutočnenie opatrení v rámci programu ich revitalizácie, čo si vyžiada dodatočné prostriedky vo výške takmer **241 mil. eur**,
- nárast zadlženosti zdravotníckych zariadení, ktorý sa odhaduje vo výške **120 mil. eur**,
- nerealizovanie predaja emisných kvót s vplyvom vo výške **100 mil. eur**,
- čerpania presunutých limitov výdavkov z minulých rokov vo výške **134 mil. eur**.

Z pohľadu vývoja salda verejnej správy v tomto roku možno identifikovať viaceré pozitívne aj negatívne riziká. Možné pozitíva vyplývajú z pravdepodobne ešte nižšieho čerpania prostriedkov určených na financovanie spoločných programov SR a EÚ ako aj nižšieho čerpania presunutých limitov výdavkov z minulých rokov. Na druhej strane, negatívne riziká sú spojené s hospodárením samospráv a vývojom pohľadávok a záväzkov verejnej správy.

I. VÝVOJ MAKROEKONOMICKÉHO PROSTREDIA

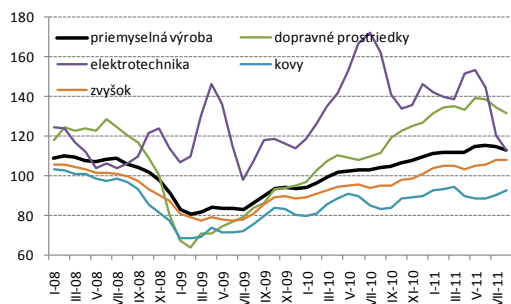
I.1. Prehľad súčasných trendov

Hospodárska rast a trh práce

Ekonomika SR vzrástla reálne v druhom štvrtroku 2011 medzikvartálne o 0,8%, čo v porovnaní s druhým štvrtkom minulého roka predstavuje nárast o 3,5%. Slovenskej ekonomike pomohol zatiaľ ešte stále silný rast našich najvýznamnejších obchodných partnerov, najmä Nemecka. Dvojciferný medziročný rast na úrovni 13,1% zaznamenal vývoz tovarov a služieb, import však v dôsledku stagnácie domácej spotreby rástol len o 11,3%. Príspevok zahraničného dopytu k rastu HDP tak predstavoval 2,9 p.b. Pozitívne k rastu HDP prispeli aj investície s medziročným rastom o 6,4, za čím stoja predovšetkým investície do strojov a budov. Spotreba domácností naďalej pokračovala v miernom poklese (o 0,1%), keďže rastúce obavy domácností zo zdražovania a nezamestnanosti sa prejavili vo vyššej miere úspor ako v predchádzajúcom kvartáli. V súlade s fiškálnou konsolidáciou zaznamenala najvýraznejší medziročný pokles (-5,1%) spotreba verejnej správy. Podľa nedávno zverejneného rýchleho odhadu rastu HDP vzrástla ekonomika SR v treťom štvrtroku medzikvartálne o 0,7% (medziročne o 2,9%). Rast bol ťahaný tak ako v druhom štvrtroku predovšetkým vysokým čistým zahraničným dopytom, pričom to vyzerá tak, že sa opakuje situácia z konca roku 2008, kedy firmy obmedzovali import v očakávaní nižšieho dopytu a znižovali stavy zásob. Domáci dopyt by mal byť ťahaný len investíciami, čo potvrdzujú aj pozitívne výsledky v stavebníctve.

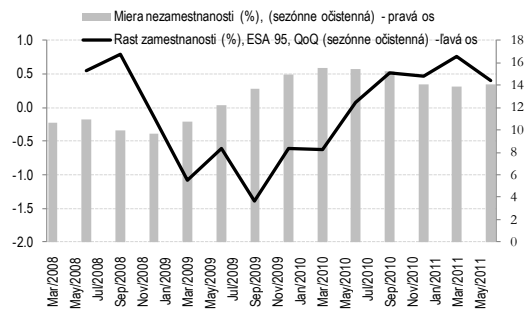
Zatiaľ čo celková priemyselná výroba na Slovensku za 9 mesiacov roka 2011 vzrástla o 4,7% (po sezónnom očistení, trojmesačný kĺzavý priemer), tradičné exportne orientované odvetvia zaznamenali skôr stagnáciu (výroba dopravných prostriedkov, rast o 0,4%) alebo pokles (výroba elektrotechniky, pokles o 19,8%). Spomalenie výroby bolo sústredené najmä na konci druhého a začiatok tretieho štvrtroku, vývoj v posledných mesiacoch ukazuje v elektrotechnike opäť rast.

Vývoj priemyselnej produkcie
(december 2007=100, 3MMA SA)



Zdroj: ŠÚ SR, MF SR

Rast zamestnanosti a miera nezamestnanosti
(sez. očistené, medzikvartálne rasty)



Zdroj: ŠÚ SR, MF SR

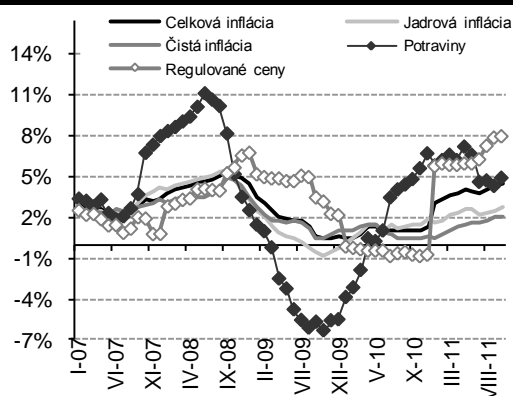
Trh práce od začiatku roka 2011 začal výrazne pociťovať vplyv oživenia ekonomiky. Kým v roku 2010 zamestnávateľia zvyšovali skôr počet odpracovaných hodín v snahe prispôsobiť sa zvyšujúcemu sa dopytu, začiatkom roka 2011 už pristúpili k výraznému zvyšovaniu zamestnanosti. Podľa metodiky ESA95 vytvorila ekonomika od začiatku roka 32,2 tisíc nových pracovných miest. Zamestnanosť v treťom kvartáli 2011 rástla medziročne o 1,7%. Počet nezamestnaných sa počas prvého polroka znížil o 21 tisíc osôb. Miera nezamestnanosti sa v druhom kvartáli 2011 znížila na úroveň 13,1%. Priemerná mesačná mzda v národnom hospodárstve sa zvýšila v druhom kvartáli 2011 nominálne len o 3,0% na úroveň 781 Eur, čo bolo vo veľkej miere ovplyvnené poklesom miezd vo verejnej správe a štátnych podnikoch v rámci fiškálnej konsolidácie. Reálna mzda preto poklesla medziročne o 0,9%. Bez vplyvu znižovania výdavkov na mzdy vo verejnej správe by reálna mzda vzrástla o odhadovaných 0,3% v tomto roku.

Menové ukazovatele

Po rekordne nízkom raste cien v roku 2010, kedy priemerná ročná inflácia CPI dosiahla iba 1%, začali spotrebiteľské ceny na Slovensku v prvom polroku 2011 pomerne výrazne rásť (priemer za prvých 10 mesiacov dosiahol 3,8%). Odhadovaný rast CPI pre rok 2011 sa zvýšil na 3,9%. Výnimočne nízke rasty inflácie v rokoch 2009 (1,6%) a 2010 (1%) však boli dôsledkom krízy, kedy ceny automaticky klesajú kvôli rastu nezamestnanosti, znižovaniu disponibilných príjmov domácností a tým súvisiacim prepadom dopytu. Za rastom cien v roku 2011 sú tri základné faktory: potraviny, ropa a konsolidačný balíček Vlády SR. Hlavný vplyv má svetový rast cien komodít (potraviny a ropa), na ktoré nemá vláda dosah. Ceny potravín rástli kvôli zlej úrode a reštrikciám v obchodnej politike niektorých krajín a prudký nárast cien ropy začiatkom tohto roka súvisí s politickými nepokojmi v arabských krajinách severnej Afriky. Vyššie ceny ropy majú priamy vplyv na pohonné hmoty a regulované ceny energií (plyn a teplo - posledné zvýšenie bolo nutné v júli 2011), ktoré sa rýchlo prejavia v cenách dopravy a postupne v menšej miere cez sekundárne efekty rastu nákladov takmer vo všetkých tovaroch a službách. Oba tieto trhové faktory prispievajú k rastu cien v roku 2011 približne 0,9 p.b. Konsolidačný balíček vlády bol nevyhnutný na zachovanie makroekonomickej stability a zníženie deficitu verejnej správy pod 3% HDP v roku 2013. Celkovo prispel k rastu cien 0,9 p.b., pričom najväčší príspevok (0,5 p.b.) má dočasné zvýšenie základnej sadzby DPH z 19% na 20%. Aktuálne dosiahla inflácia v októbri 4,6% podľa HICP a 4,4% podľa CPI. Z hľadiska štruktúry je možné v roku 2011 pozorovať rastúce tempo zvyšovania cien vo všetkých zložkách inflácie. Skokový nárast v januári zaznamenali predovšetkým regulované ceny, ktoré boli v úvode roka administratívne zvýšené. V prvých troch kvartáloch 2011 dosiahli najvyšší medziročný nárast 6,3% regulované ceny, nasledované rastom cien potravín (5,8%).

Index cien priemyselných výrobcov (PPI) reaguje na externé, ale aj domáce inflačné podnety flexibilnejšie ako spotrebiteľská inflácia. V januári 2011 sa index PPI dostal z deflačného vývoja, v ktorom sa nachádzal celý rok 2010. Aktuálne sa rast indexu drží na úrovni 2,4%, čo súvisí s oživením ekonomiky a rastom cien ropy a iných komodít v úvode roka. Rastúci trend z prvej polovice roka sa v treťom kvartáli oslabil a ceny výrobcov sa držia na stabilnej úrovni. Priemerná hodnota PPI pre rok 2011 sa odhaduje na výrazne nižšej úrovni ako spotrebiteľská inflácia (2,6%).

Vývoj spotrebiteľskej inflácie a jej hlavných komponentov (medziročne, %)



Zdroj: ŠÚ SR

Príspevky inflácie CPI v roku 2011 (p.b.)

Prognóza MF SR, November – 2011

Vonkajšie faktory

| | |
|-----------------------------|-----|
| Potaviny | 0,9 |
| Plyn, teplo a pohonné hmoty | 0,9 |

Vnútrotná ekonomika

| | |
|----------------|-----|
| Vládny balíček | 0,9 |
| Zvyšok | 1,2 |

Spolu **3,9**

Zdroj: MF SR

ECB ako jediná z kľúčových centrálnych bánk pristúpila v roku 2011 k zvýšeniu svojej základnej sadzby. Základná sadzba sa zvýšila dva krát po 0,25 p.b. zo svojho historického minima na úrovni 1,00% na 1,50%. Ku

koncu roka však obavy z recesie v eurozóne prevýšili dovtedajšie obavy z inflácie a ECB v novembri sadzby znížila naspäť na 1,25%. ECB sa tak zamerala na podporu hospodárskeho rastu, aj keď v minulosti bola jej primárnym cieľom cenová stabilita. Zvýšenie sadzieb v priebehu roka predstavovalo odlišný postup ako konanie americkej centrálnej banky (FED), ktorá nielenže nepristúpila k zvyšovaniu základnej sadzby ale navyše pokračovala v expanzívnej menovej politike prostredníctvom druhého balíka kvantitatívneho uvoľňovania (QE2), ktorého cieľom bolo najmä udržanie dlhodobých sadzieb na nízkych úrovniach.

I.2. Vonkajšie prostredie a domáce očakávania

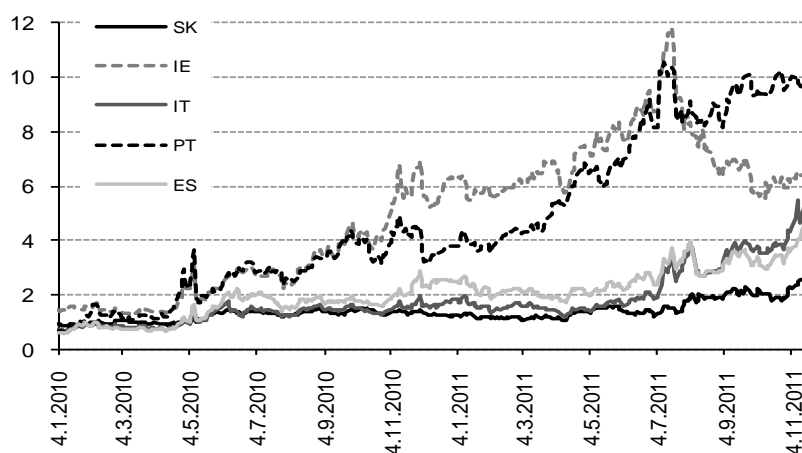
Vývoj vonkajšieho prostredia

Vo vývoji vonkajšieho prostredia bolo možné pozorovať v prvom kvartáli zotavovanie svetovej ekonomiky z finančnej a hospodárskej krízy. Objemy svetového obchodu v úvode tohto roka prekonal predkrízové úrovne. V eurozóne prevládal v prvom kvartáli silný ekonomický rast nasledovaný spomalením v druhom kvartáli vplyvom situácie v Japonsku. Na strane druhej sa v letných mesiacoch začali objavovať príznaky, ktoré indikujú spomaľovanie globálneho rastu a predovšetkým ekonomík eurozóny. Očakávania ohľadom budúcnosti v zahraničí sa výrazne ochladzujú (ZEW, PMI, EU economic sentiment).

Oživenie svetovej ekonomiky v úvode roka 2011 zaznamenalo pomerne rýchle tempo. Vývoj v druhom kvartáli bol negatívne ovplyvnený situáciou v Japonsku. Zasiahnutý bol najmä automobilový priemysel. Tento efekt bol však skôr jednorazového charakteru. Napriek nepriaznivej situácii na finančných trhoch a výraznému zvýšeniu neistoty v letných mesiacoch ekonomika Európskej únie rástla v treťom kvartáli medziročne o 1,4% a USA o 1,6%. Ekonomiky Nemecka a Francúzska dokonca v treťom kvartáli ešte medzištvrtálne rástli o 0,5% a 0,4%. Stále pozitívne výsledky zaznamenali v treťom kvartáli aj rozvíjajúce sa krajiny Ázie (medziročné rasty: Čína 9,1%, Južná Kórea 3,4%). Podľa novembrovej prognózy EK by však malo prísť vo štvrtom kvartáli k miernej kontrakcii v eurozóne o -0,1% a Nemecko by malo dosiahnuť nulový rast. EK z tohto dôvodu očakáva pre celý rok 2011 o niečo nižší nárast ekonomík eurozóny o 1,5% a Nemecka o 2,9%. V prípade ekonomiky USA má HDP v roku 2011 dosiahnuť rast 1,6% a Japonska v dôsledku prírodných katastrof pokles -0,4%.

Aktuálny makroekonomický vývoj je negatívne ovplyvňovaný vývojom na finančných trhoch. Dlhová kríza periférnych krajín eurozóny (najmä Grécko, Írsko, Portugalsko) sa zintenzívňuje a preniesla sa aj na ďalšie krajiny vrátane Talianska. O pomoc mimo finančných trhov museli požiadať tri spomenuté krajiny, pričom Grécku pôvodná pomoc vo výške 110 mld. € nepostačuje a v súčasnosti sa doladujú podmienky druhého záchranného balíka. Najväčšou hrozbou pre eurozónu sú problémy veľkých ekonomík Španielska a najmä Talianska. Neistota na trhu a neschopnosť prijímať radikálne opatrenia vyniesla výnosy dlhopisov týchto krajín nad 6%, na čo reagovala ECB ich kontroverzným nákupom na sekundárnom trhu. To ukludnilo situáciu len krátkodobo a v novembri výnosy talianskych dlhopisov (ale aj slovenských) prelomili 7%, čo sa už považuje za neudržateľnú úroveň v prípade Talianska. Situácia na finančnom trhu je tak naďalej mimoriadne vážna.

Spready 10 ročných dlhopisov voči nemeckým bundom (p.b.)



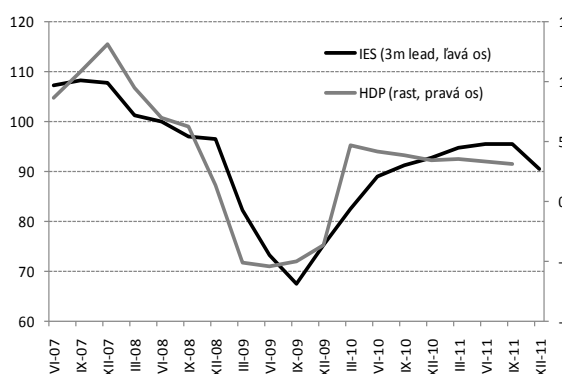
Zdroj: Reuters

Cena ropy BRENT v prvých mesiacoch roku 2011 kontinuálne rástla z úrovne 95 USD/bl až ku svojmu doterajšiemu maximu 126 USD/bl v apríli. Odtedy sa cena pohybovala väčšinu obdobia v pásme 110 – 120 USD/bl. Pod rast cien sa podpísalo viacero faktorov, najmä rast reálnych ekonomík spojený s rastom dopytu po ropy, extrémne expanzívne monetárne politiky (najmä v USA) a tiež politické nepokoje vo viacerých krajinách exportujúcich ropu.

Domáce očakávania

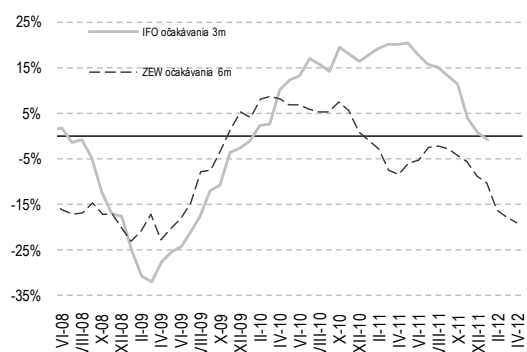
Domáce očakávania ekonomického vývoja v roku 2011 zaznamenali okrem mierneho nárastu v máji takmer nepretržitý pokles, pričom indikátor ekonomického sentimentu (IES) sa v súčasnosti (október) nachádza pod dlhodobým priemerom na úrovni marca 2010. V porovnaní s májom 2011 poklesli všetky zložky IES s výnimkou dôvery v stavebníctve, pričom najväčší prepád zaznamenala dôvera v službách. Vývoj IES v SR takmer verne odráža priebeh vývoja IES v EÚ a v eurozóne.

Indikátor ekonomického sentimentu SR



Zdroj: ŠÚ SR, MF SR

Indexy očakávaní ZEW a IFO



Zdroj: ŠÚ SR, MF SR

I.3. Aktualizácia makroekonomických prognóz

Podľa posledných prognóz MF SR z novembra sa očakáva, že rast HDP v 2011 dosiahne úroveň 3,0%, čo je v porovnaní s predpokladmi rozpočtu na rok 2011 menej o 0,3 p.b. Za zhoršením prognózy stojí najmä horší než očakávaný vývoj vonkajšieho prostredia, ktorý sa začal prejavovať až v druhom polroku. Pokým júnový odhad ekonomického rastu bol ešte mierne optimistickejší oproti rozpočtu na úrovni 3,6%, ochladenie vonkajšieho prostredia a najmä pochmúrny výhľad globálnej ekonomiky ku koncu roku znížili odhad na súčasných 3,0%. Negatívnejšiu prognózu ovplyvnilo najmä zhoršenie očakávaní o vývoji vonkajšieho prostredia v dôsledku dlhovej krízy v eurozóne. Z pohľadu daňových a odvodových príjmov je štruktúra ekonomického rastu oproti predpokladom rozpočtu negatívnejšia, keďže sa v dôsledku nižšieho rastu miezd a vyšším úsporám očakáva pokles spotreby domácností, a to aj napriek vyššiemu rastu zamestnanosti. V roku 2012 sa predpokladá ďalšie spomalenie ekonomického rastu na 1,7%, v nasledujúcich rokoch by sa mal postupne vrátiť na úroveň 3,6%.

Očakávaný rast výkonnosti ekonomiky v roku 2011 na úrovni 3,0% je horší ako rast predpokladaný pri tvorbe rozpočtu na rok 2011 (3,3%), aj ako v roku 2010 (4%). Mierne zhoršenie odráža negatívnejší vývoj zverejnených mesačných indikátorov tržieb, miezd a zamestnanosti vo vybraných odvetviach, ako aj klesajúci trend konjunkturálnych prieskumov u nás aj v zahraničí. Slovenské domácnosti minú na svoju spotrebu reálne iba rovnakú sumu ako počas minulého roka. Nízka spotrebiteľská dôvera bude aj naďalej ovplyvňovať mieru úspor, ktorá ostane aj naďalej na relatívne vysokých úrovniach. Pokles vládnych investícií by mal byť v plnej miere vykompenzovaný rastom súkromných investícií. Predpokladá sa, že v dôsledku očakávaného poklesu zahraničného dopytu dôjde k spomaleniu dovozov a znižovaniu zásob. Stagnácia domáceho dopytu bude znamenať, že spomalenie rastu dovozov bude vyššie ako pri vývozočoch, čo prispeje k pozitívnejšej prognóze obchodnej bilancie a bežného účtu platobnej bilancie. Vyššiu infláciu ovplyvnili predovšetkým vonkajšie faktory ako rast cien potravín na svetových trhoch a vyššie ceny ropy.

| Aktualizácia prognóz na rok 2011 | | Rozpočet 2011 | Aktuálny odhad | Rozdiel |
|---------------------------------------|----------------|---------------|----------------|---------|
| v %, ak nie je uvedené inak | | | | |
| Hrubý domáci produkt | reálny rast | 3,3 | 3,0 | -0,3 |
| Hrubý domáci produkt v bežných cenách | mld. Eur | 70,1 | 69,1 | -1,0 |
| Konečná spotreba domácností | reálny rast | 0,4 | 0,0 | -0,4 |
| Konečná spotreba domácností | nominálny rast | 3,9 | 3,7 | -0,2 |
| Priemerná mesačná mzda | reálny rast | 0,0 | -0,8 | -0,8 |
| Priemerná mesačná mzda | nominálny rast | 1,2 | 3,1 | 1,9 |
| Zamestnanosť (štatistické zisťovanie) | priemerný rast | 0,6 | 1,7 | 1,1 |
| Index spotrebiteľských cien (CPI) | priemerný rast | 3,7 | 3,9 | 0,2 |
| Bilancia bežného účtu | podiel na HDP | -2,3 | -1,1 | 1,2 |

Zdroj: MF SR

Táto najnovšia prognóza makroekonomického vývoja vypracovaná MF SR bola podrobená hodnoteniu v rámci Výboru pre makroekonomické prognózovanie, ktorého štrnástе zasadnutie sa konalo 2. novembra 2011. Výsledkom je celkové hodnotenie charakteru definitívnej prognózy MF SR - prognóza makroekonomického vývoja na rok 2011 vypracovaná MF SR bola väčšinou členov Výboru označená ako realistická, dvaja členovia ju označili za optimistickú a dvaja ako konzervatívnu.

II. VÝVOJ VEREJNÝCH FINANCIÍ

Hlavný rozpočtový cieľ vlády na rok 2011 bol stanovený v rámci rozpočtu verejnej správy na roky 2011 až 2013 v podobe deficitu verejnej správy vo výške **4,9 % HDP**. Na základe v súčasnosti dostupných informácií sa očakáva, že uvedený **cieľ bude splnený**.

| Aktuálny odhad salda verejnej správy v roku 2011 (ESA 95) | | |
|--|---------------|--------------|
| | mil. Eur | % HDP |
| SALDO VEREJNEJ SPRÁVY - ROZPOČET | -3 449 | -4,91 |
| 1. Vplyv zmeny príjmov verejnej správy | 7 | 0,01 |
| Daňové a odvodové príjmy verejnej správy | -129 | -0,19 |
| - z toho: vplyv oddĺženia nemocníc (dlžné poistné SP) | 54 | 0,08 |
| Iné ako daňové príjmy verejnej správy | 125 | 0,18 |
| - dividendy zo spoločností s majetkovou účasťou štátu, resp. FNM | 84 | 0,12 |
| - licencie telekomunikačných operátorov | 70 | 0,10 |
| - nerealizácia predaja emisných kvót | -100 | -0,14 |
| - príspevok z Fondu solidarity | 20 | 0,03 |
| - odvod od prevádzkovateľov prenosových a distribučných sústav | -20 | -0,03 |
| - ostatné iné ako daňové príjmy verejnej správy | 69 | 0,10 |
| Zmena stavu pohľadávok vo verejnej správe | 11 | 0,02 |
| 2. Vplyv zmeny výdavkov verejnej správy (+ znamená ušetrenie) | 81 | 0,12 |
| Výdavky na spolufinancovanie k fondom EÚ | 205 | 0,30 |
| Odvod do rozpočtu EÚ | 75 | 0,11 |
| Úrokové náklady verejnej správy (štátny dlh) | 103 | 0,15 |
| Výdavky spojené s hospodárením štátnych podnikov vrátane vývoja ich zadĺženosti | -361 | -0,52 |
| - výdavky na zmluvy pre ŽSR a ŽSSK a nárast ich zadĺženosti v roku 2011 | -241 | -0,35 |
| - nárast zadĺženosti zdravotníckych zariadení v roku 2011 | -120 | -0,17 |
| Konsolidované základné výdavky na chod štátu* | -17 | -0,02 |
| - vplyv použitia zdrojov štátneho rozpočtu z minulých rokov | -134 | -0,19 |
| - úspora výdavkov na investičné stimuly | 20 | 0,03 |
| - výdavky na prebudovanie inf.-kom. technológií - linka 112 | -16 | -0,02 |
| - výdavky na súdne spory (obvodné úrady) | -24 | -0,03 |
| - úspora výdavkov poskytovaných nad rámec spolufinancovania | 89 | 0,13 |
| - ostatné výdavky | 48 | 0,07 |
| Výdavky ostatných subjektov verejnej správy | 83 | 0,12 |
| - samospráva | 56 | 0,08 |
| - Sociálna poisťovňa | 100 | 0,15 |
| - verejné vysoké školy | -64 | -0,09 |
| - iné subjekty | -9 | -0,01 |
| Zmena stavu ostatných záväzkov vo verejnej správe | -8 | -0,01 |
| SALDO VEREJNEJ SPRÁVY - ODHAD | -3 362 | -4,87 |
| z toho: vplyv aktualizácie odhadu HDP (v p.b.) | | -0,08 |

* vylúčené transfery v rámci sektora verejnej správy (+) znamená pozitívny vplyv na saldo (vyššie príjmy, úspora výdavkov)

II.1. Zaznamenanie záväzkov nemocníc a železničných spoločností z rokov 2008 až 2010

Deficit verejnej správy v roku 2011 môže byť ovplyvnený aj doteraz nezaznamenanými záväzkami nemocníc a záväzkami voči železničným spoločnostiam, ktoré vznikli v priebehu rokov 2008 až 2010. Celková výška uvedených záväzkov dosahuje 633,45 mil. eur, čo by v tomto roku predstavovalo zhoršenie salda o 0,9% HDP.

V prípade nemocníc ide o neuhrádzané záväzky, ktoré sa naakumulovali v danom období, pričom vláda v súvislosti s transformáciou nemocníc rozhodla o ich prevzatí. Čo sa týka železničných spoločností (ŽSR a ŽSSK) ide o v minulosti nezaúčtované záväzky Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR voči železničným spoločnostiam na základe každoročne uzatváraných zmlúv o prevádzkovaní dráh a zmlúv o výkonoch vo verejnom záujme, ktoré vznikli z rozdielu medzi dohodnutou a skutočnou cenou objednaných výkonov.

Eurostat zastáva názor, že tieto záväzky by sa mali zaznamenať práve v roku 2011, teda v čase, keď sa stala známou ich definitívna čiastka, čo je nevyhnutným predpokladom ich oficiálneho zaznamenania. Na druhej strane však uvedené záväzky vecne súvisia s predchádzajúcim obdobím a keďže ich je možné priradiť k jednotlivým rokom, Ministerstvo financií SR sa domnieva, že by bolo vhodnejšie ich zaznamenať v rokoch, v ktorých vznikli, čo by v lepšej miere odrážalo skutočné hospodárenie verejnej správy v danom období. Táto otázka bude v najbližšom období predmetom diskusií s Eurostatom, pričom sa predpokladá, že bude vyriešená v rámci jarnej notifikácie deficitu a dlhu v marci 2012, kedy sa bude Eurostatu posielat prvý oficiálny odhad výsledku hospodárenia verejnej správy za rok 2011.

Rozdelenie záväzkov do jednotlivých rokov je uvedené v nasledovnej tabuľke. Za predpokladu, že by sa záväzky zaznamenali v období, kedy vznikli, deficit verejnej správy by v rokoch 2008 až 2010 bol vyšší o 0,3 až 0,4% HDP. To by napríklad v prípade roku 2010 znamenalo, že deficit verejnej správy by namiesto 7,7% HDP dosiahol výšku 8,1% HDP.

| Vplyv záväzkov nemocníc a železníc na saldo verejnej správy (ESA95, % HDP) | | | | |
|--|--------------------------------|-------------|-------------|-------------------------|
| | Zaznamenanie preferované MF SR | | | Možný vplyv na rok 2011 |
| | 2008 | 2009 | 2010 | |
| Saldo verejnej správy | -2,1 | -8,0 | -7,7 | -4,9 |
| Celkové skutočné záväzky nemocníc a železníc | 0,3 | 0,3 | 0,4 | 0,9 |
| v tom: zdravotnícke zariadenia | 0,1 | 0,1 | 0,2 | 0,4 |
| ŽSR a ŽSSK | 0,1 | 0,2 | 0,2 | 0,5 |
| Saldo VS po zahrnutí záväzkov nemocníc a železníc | -2,4 | -8,3 | -8,1 | -5,8 |
| <i>p.m. Celkové skutočné záväzky nemocníc a železníc (mil. eur)</i> | <i>178</i> | <i>168</i> | <i>288</i> | <i>633</i> |
| <i>v tom: zdravotnícke zariadenia</i> | <i>88</i> | <i>67</i> | <i>145</i> | <i>300</i> |
| <i>ŽSR a ŽSSK</i> | <i>90</i> | <i>100</i> | <i>143</i> | <i>334</i> |

Pozn.: deficit za rok 2009 je negatívne ovplyvnený odpustením NFV poskytnutej železničným spoločnostiam a zdravotníckym zariadeniam vo výške 365,64 mil. eur (nemocnice 129,76 mil. eur a železnice 235,88 mil. eur).

II.2. Vysvetlenie hlavných zmien v porovnaní so schváleným rozpočtom

Daňové a odvodové príjmy VS

Daňové príjmy VS vrátane sankcií a vyššieho prevodu 2% daní na verejnoprospešný účel majú negatívny vplyv na saldo VS vo výške **128,5 mil. Eur**. Tento vplyv už zohľadňuje úpravu o dodatočný výnos DPH z PPP projektov, ktorá zvýšila výnos daní o 19,9 mil. Eur. Z pohľadu vplyvu na saldo rozpočtu VS je však táto platba neutrálna, keďže v rovnakej miere zvyšuje aj výdavky ŠR.

| Vplyv daňových a odvodových príjmov na saldo VS 2011 (tis. Eur, ESA95) | | | |
|--|-----------------|----------------|-----------------|
| | RVS 2011 - 2013 | Aktuálny odhad | Rozdiel |
| Daňové a odvodové príjmy VS | 18 200 953 | 18 109 844 | -91 109 |
| Sankcie | 38 520 | 30 600 | -7 920 |
| 2% z daní | 32 419 | 42 025 | -9 606 |
| Spolu vplyv na saldo | - | - | -108 635 |
| Úprava o dodatočný výnos DPH za PPP projekty | 150 000 | 169 900 | 19 900 |
| Vplyv na saldo po úprave | - | - | -128 535 |

Iné ako daňové príjmy verejnej správy

Očakáva sa, že iné ako daňové príjmy VS budú **vyššie o 125 mil. Eur** vyššie ako bola rozpočtovaná hodnota v rámci RVS 2011 – 2013. Vyšší výnos sa očakáva najmä z dôvodu príjmov z dividend zo spoločností s majetkovou účasťou štátu, z licencií telekomunikačných operátorov a iných nedaňových príjmov verejnej správy. Na druhej strane sú výpadky spôsobené neuskutočnením predaja emisných kvót a nižším odvodom od prevádzkovateľov prenosových a distribučných sústav.

Dividendy zo spoločností s majetkovou účasťou štátu, resp. FNM SR

Dividendy s majetkovou účasťou štátu realizujú príslušné ministerstvá, v ktorých pôsobnosti sa jednotlivé spoločnosti nachádzajú, a v ktorých zabezpečujú výkon akcionárskych práv. Dividendy realizované Fondom národného majetku SR, z dôvodu vlastníctva akcií, predstavujú najmä dividendy z prirodzených monopolov (napr. Slovenský plynárenský priemysel, a. s.).

| Dividendy (tis. eur) | Rozpočet | Predpoklad | Rozdiel |
|--|----------------|----------------|---------------|
| Fond národného majetku SR | 298 204 | 373 979 | 75 775 |
| Štátny rozpočet - príslušné ministerstvá | 92 212 | 100 926 | 8 714 |
| Spolu | 390 416 | 474 905 | 84 489 |

V rámci riadnych dividend FNM SR (v zmysle metodiky ESA 95 – ide len o dividendy získané z hospodárskej činnosti) sa očakáva vyšší odvod najmä od Slovenského plynárenského priemyslu, a. s. vo výške 53,4 mil. eur, Západoslovenskej energetiky, a. s. 7,4 mil. eur, Stredoslovenskej energetiky, a. s. vo výške 25,1 mil. eur, Východoslovenskej energetiky, a. s. vo výške 3,1 mil. eur, a od Slovenskej elektrizačnej a prenosovej sústavy, a. s. vo výške 3,8 mil. eur. Naopak nenaplnenie rozpočtovanej výšky dividend sa javí v spoločnosti Slovak Telecom, a. s., a to vo výške 18 mil. eur.

V rámci príjmov z dividend realizovaných Ministerstvom financií SR sa očakáva prekročenie príjmov z dividend od spoločnosti Slovenská konsolidačná, a. s. vo výške 10,2 mil. eur a naopak nenaplnenie príjmov z dividend od spoločnosti SZRB, a. s. vo výške 0,5 mil. eur. V rámci Ministerstva hospodárstva SR sa očakáva prekročenie rozpočtovanej výšky dividend od spoločnosti Javys, a. s. vo výške 29,5 mil. eur a nerozpočtovaný príjem z dividend od spoločnosti Transpetrol, a. s. vo výške 10,3 mil. eur. Negatívom je výpadok u spoločnosti Slovak Telecom, a. s. vo výške 40,8 mil. eur. V pôsobnosti Ministerstva zahraničných vecí SR sa od spoločnosti Správa služieb diplomatickému zboru, a. s. očakáva nenaplnenie rozpočtovanej úrovne dividend vo výške 0,4 mil. eur. Pozitívom na schodok štátneho rozpočtu je aj príjem dividend od Letiska Košice, a. s. vo výške 0,4 mil. eur v rámci Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

Výpadok príjmov z predaja emisných kvót

Na rok 2011 sú v rozpočte Environmentálneho fondu rozpočtované príjmy z predaja emisných kvót na úrovni 100 mil. eur. Je však veľmi pravdepodobné, že emisné kvóty sa v priebehu tohto roku nepodarí predať. Vplyv tohto neúspechu sa zmiernil viazaním výdavkov Environmentálneho fondu..

Ostatné iné ako daňové príjmy verejnej správy

V rámci iných ako daňových príjmov verejnej správy (bez dividend a prostriedkov z rozpočtu EÚ) sa očakáva **prekročenie** rozpočtovanej úrovne **o 69,4 mil. eur**. Hlavným pozitívom bude prekročenie iných nedaňových príjmov vo výške 91,4 mil. eur a vyšší príjem z predaja majetku vo výške 1,5 mil. eur. Predpokladá sa nenaplnenie príjmov z administratívnych poplatkov vo výške 39,1 mil. eur a úrokových príjmov vo výške takmer 18 mil. eur.

Celkovo za rok 2011 sa očakáva aj získanie grantov v objeme takmer 32 mil. eur. Uvedené však nemá vplyv na saldo štátneho rozpočtu, nakoľko v rovnakej výške ako vstúpili do príjmov sa použijú na strane výdavkov. Predpokladá sa, že **zmena stavu pohľadávok** bude mať pozitívny vplyv na saldo VS vo výške 11,2 mil. Eur, čo je spôsobené zvýšením pohľadávok na garančné poistenie v Sociálnej poisťovni o 16,5 mil. Eur a znížením pohľadávok ostatných subjektov VS o 5,3 mil. Eur.

Výdavky na spolufinancovanie k fondom EÚ

Ministerstvo financií SR na základe pravidelného monitoringu čerpania výdavkov jednotlivých kapitol štátneho rozpočtu a v nadväznosti na reálne čerpanie výdavkov v posledných rokoch predpokladá, že v roku 2011 nebudú čerpané prostriedky EÚ (rozdiel oproti schválenému rozpočtu predstavuje 1 319,1 mil. eur) a prostriedky štátneho rozpočtu určené na financovanie spoločných programov SR a EÚ v plnej výške schváleného rozpočtu. Na základe súčasných predpokladov je možné očakávať **nečerpanie** prostriedkov štátneho rozpočtu určených na financovanie spoločných programov SR a EÚ cca vo výške **205 mil. eur**. Prehľad predpokladaného čerpania podľa kapitol štátneho rozpočtu zobrazuje nasledovná tabuľka.

| Prostriedky štátneho rozpočtu určených na financovanie spol. programov SR a EÚ (v tis. eur) | Schválený rozpočet | Predpoklad | Rozdiel |
|---|--------------------|----------------|-----------------|
| Ministerstvo financií SR | 74 231 | 8 017 | -66 214 |
| Ministerstvo životného prostredia SR | 98 312 | 43 813 | -54 499 |
| Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR | 63 035 | 21 717 | -41 318 |
| Ministerstvo zdravotníctva SR | 20 250 | 13 166 | -7 084 |
| Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR | 24 069 | 28 214 | 4 145 |
| Ministerstvo kultúry SR | 0 | 35 | 35 |
| Ministerstvo hospodárstva SR | 31 657 | 32 634 | 977 |
| Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR | 237 183 | 244 949 | 7 766 |
| Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR | 130 669 | 72 260 | -58 409 |
| Všeobecná pokladničná správa | 9 406 | 1 465 | -7 941 |
| Ostatné | 0 | 17 169 | 17 169 |
| SPOLU | 688 812 | 483 439 | -205 373 |

Odvod do rozpočtu EÚ

Na základe oznámenia Stáleho zastúpenia Slovenskej republiky sa prerozdelený rozpočtový prebytok rozpočtu EÚ za rok 2010 medzi členské štáty. Podiel SR na prebytku predstavuje **62,9 mil. eur**. O túto sumu sa Slovenskej republike znížia odvody do rozpočtu EÚ v roku 2011.

V rámci štátneho rozpočtu je rozpočtovaná rezerva na odvody do všeobecného rozpočtu EÚ vo výške 2 % zo sumy odvodov rozpočtovanej pre zdroj založený na DPH a HND. Predmetom rozpočtovania týchto výdavkov je prípadné pokrytie zostatkov vyplývajúcich z aktualizácie harmonizovaného základu DPH a agregátu HND členských štátov za predchádzajúci rok, ako aj aktualizácie sumy korekcie Veľkej Británie a na pokrytie prípadného zvýšenia odvodov členských štátov v súvislosti s prijatím noviel rozpočtu EÚ počas daného rozpočtového roka. V nadväznosti na konečnú podobu rozpočtu EÚ na rok 2011 schváleného v decembri 2010 je možné predpokladať, že rozpočtovaná rezerva na odvody do všeobecného rozpočtu EÚ vo výške **12,4 mil. eur** nebude použitá.

Úrokové náklady VS

Z dôvodu dobrého vývoja deficitu štátneho rozpočtu v priebehu roku 2011 je možné očakávať **úsporu** vo výdavkoch štátneho dlhu v objeme **102,9 mil. eur**.

Výdavky spojené s hospodárením štátnych podnikov

Vláda SR svojím uznesením č. 188 zo dňa 16. marca 2011 schválila program revitalizácie železničných spoločností. Okrem samotných úsporných opatrení zo strany spoločností sa pristúpi aj k vyčleneniu dodatočných zdrojov na krytie štátom objednaných služieb a výkonov. Pre železničné spoločnosti bolo **vyčlenených 135,6 mil. Eur** (80 mil. Eur pre ŽSR a 55,6 mil. Eur pre ZSSK). Ďalším negatívom je **strata železničných spoločností** zo zmlúv so štátom napriek zvýšeným dotáciám zo štátneho rozpočtu, ktorá dosiahne približne **105 mil. eur**. Uvedené je spôsobené aj neskorším spustením ozdravného plánu, ale aj jeho zmäkčením v porovnaní so zámermi z decembra 2010.

Napriek oddĺženiu zdravotníckych zariadení pokračuje väčšina zdravotníckych zariadení počas tohto roku vo zvyšovaní svojej zadlženosti. Hoci nárast dlhu počas roku 2011 je v súčasnosti ťažko možné presne predpokladať, Ministerstvo financií SR v tomto štádiu uvažuje s hodnotou **120 mil. eur**.

Konsolidované základné výdavky na chod štátu

Negatívny vplyv **čerpania presunutých limitov výdavkov z minulých rokov** sa v súčasnosti odhaduje na **134,3 mil. eur**. Čerpanie presunutých limitov výdavkov štátneho rozpočtu z minulých rokov súvisí najmä s obstarávaním kapitálových aktív s dobou výstavby presahujúcou jeden rok.

Nižšie ako rozpočtované výdavky sa očakávajú v prípade transferov pre NDS, a. s. a železnice, ktoré sú určené na **krytie výdavkov nad rámec spolufinancovania OP Doprava** v celkovej sume **89 mil. eur**. (v prípade NDS, a.s. úspora výdavkov vo výške 104,7 mil. Eur a v prípade železníc zvýšenie výdavkov o 15,6 mil. eur)

Výdavky ostatných subjektov VS

V rámci výdavkov **územnej samosprávy** sa očakáva **úspora vo výške 55,5 mil. eur**. Predpokladá sa úspora obcí pri nákupoch tovarov a služieb vo výške 78,1 mil. eur, na druhej strane dôjde k prekročeniu schváleného rozpočtu výdavkov na obstaranie kapitálových aktív o 7,6 mil. eur. V prípade VÚC sa očakáva prekročenie výdavkov na obstaranie kapitálových aktív vo výške 15 mil. eur.

V rámci hospodárenia **Sociálnej poisťovne** sa očakáva **úspora** výdavkov vo výške **100,3 mil. eur**. Z toho výdavky poistenia predstavujú 86,4 mil. eur a úspora na správnom fonde predstavuje 13,9 mil. eur.

Hospodárenie verejných vysokých škôl bude v porovnaní s rozpočtom horšie o 63,8 mil. Eur z dôvodu vyšších bežných aj kapitálových výdavkov, ktoré bolo čiastočne financované zlepšenými nedaňovými príjmami.

Celkové výdavky ostatných subjektov verejnej správy budú v porovnaní s rozpočtovanou úrovňou vyššie o 9 mil. eur.

Príloha č.1: Daňové a odvodové príjmy v metodike ESA 95

Po zasadnutí Výboru pre makroekonomické prognózy sa dňa 8. novembra 2011 uskutočnilo aj zasadnutie Výboru pre daňové prognózy. Ministerstvo financií SR na tomto zasadnutí prezentovalo svoju aktualizovanú strednodobú prognózu daňových príjmov¹ na roky 2011 až 2014. Všetci členovia Výboru posúdili prognózu MF SR ako **realistickú**. Súčasťou aktualizovanej prognózy je aj odhad na rok 2011, ktorý je v nasledujúcej časti materiálu porovnávaný s výnosom daní prezentovanom v Správe o makroekonomickom vývoji a vývoji verejných financií za prvý polrok 2011.

Aktuálny odhad celkových daňových príjmov verejnej správy vrátane odvodov do Sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní je oproti polročnému materiálu nižší o 64,1 mil. eur.

Aktuálny odhad daňových a odvodových príjmov

V porovnaní s polročným materiálom zaznamenali pokles najmä dane z príjmov v celkovej výške 69,4 mil. Eur, daň z pridanej hodnoty (67,3 mil. Eur) a spotrebné dane (21,8 mil. Eur). V rámci fondov sociálneho a zdravotného zabezpečenia sa očakáva pokles zdravotných odvodov o 19 mil. Eur a nárast odvodov do Sociálnej poisťovne o 108,3 mil.

| Daňové príjmy verejnej správy v roku 2011 (ESA95, tis. Eur) | | | | | |
|---|-------------------|-------------------|-------------------|--------------------------------|--------------------------------|
| | RVS 2011 - 2013 | Polročný materiál | Aktuálny odhad | Rozdiel oproti RVS 2011 - 2013 | Rozdiel oproti polročnému mat. |
| A. Dane | 11 258 979 | 11 268 028 | 11 114 571 | -144 408 | -153 457 |
| podiel na HDP % | 16,0 | 16,2 | 16,1 | -0,2 | -0,2 |
| Dane z príjmov | 3 752 074 | 3 739 227 | 3 669 844 | -82 230 | -69 383 |
| FO zo závislej činnosti a funkčných pôžitkov | 1 679 590 | 1 676 392 | 1 665 480 | -14 110 | -10 912 |
| FO z podnikania a sam. zárobkovej činnosti | 155 174 | 106 521 | 96 770 | -58 404 | -9 751 |
| Právnických osôb | 1 771 332 | 1 802 169 | 1 764 614 | -6 718 | -37 555 |
| Vyberané zrážkou | 145 978 | 154 145 | 142 980 | -2 998 | -11 165 |
| Domáce dane na tovary a služby | 6 726 310 | 6 787 528 | 6 698 447 | -27 863 | -89 081 |
| Daň z pridanej hodnoty | 4 619 092 | 4 732 328 | 4 664 997 | 45 905 | -67 331 |
| Spotrebné dane | 2 107 218 | 2 055 200 | 2 033 450 | -73 768 | -21 750 |
| Miestne dane | 576 832 | 578 768 | 578 768 | 1 936 | 0 |
| Daň z nehnuteľností | 280 933 | 280 933 | 280 933 | 0 | 0 |
| Dane za špecifické služby | 174 307 | 174 307 | 174 307 | 0 | 0 |
| Daň z motorových vozidiel | 121 592 | 123 528 | 123 528 | 1 936 | 0 |
| Dane z medzinárodného obchodu a transakcií | 33 908 | 39 921 | 39 921 | 6 013 | 0 |
| Ostatné dane | 169 855 | 122 584 | 127 591 | -42 264 | 5 007 |
| Daň z emisných kvót | 92 640 | 45 000 | 50 509 | -42 131 | 5 509 |
| Úhrada za služby verejnosti poskytované RTVS | 75 821 | 75 821 | 75 319 | -502 | -502 |
| Daň z úhrad za uskladňovanie plynov alebo | 870 | 1 001 | 1 001 | 131 | 0 |
| Majetkové a iné dane* | 524 | 762 | 762 | 238 | 0 |
| B. Odvody | 6 941 974 | 6 905 517 | 6 994 845 | 52 871 | 89 328 |
| podiel na HDP % | 9,9 | 9,9 | 10,1 | 0,1 | 0,1 |
| Sociálna poisťovňa (EAO + dlžné) - 1. pilier | 4 541 522 | 4 498 122 | 4 606 444 | 64 922 | 108 322,0 |
| Zdravotné poistenie EAO + dlžné - (vr. roč. | 2 400 452 | 2 407 395 | 2 388 401 | -12 051 | -18 994,0 |
| Daňové a odvodové príjmy (A+B) | 18 200 953 | 18 173 545 | 18 109 416 | -91 537** | -64 129,3 |
| podiel na HDP % | 25,9 | 26,1 | 26,2 | -0,1 | -0,1 |

* vrátane dane z úhrad za dobývací priestor

** rozdiel oproti 91 109 tis. Eur uvedených v hlavnom texte je spôsobený sumarizačnou chybou pri sčítaní údajov za všetky zložky verejnej správy. Zdroj: MF SR

K zníženiu odhadu daňových príjmov na rok 2011 prispela predovšetkým **aktualizácia prognózy makroekonomického prostredia**. V porovnaní s polročným materiálom došlo k zhoršeniu odhadu najmä

¹ Pod daňovými príjmami sú zahrnuté dane a odvody do fondov sociálneho a zdravotného zabezpečenia

v prípade rastu HDP, konečnej spotreby domácností (reálnej aj nominálnej) a priemernej nominálnej mzdy, čo sa v konečnom dôsledku prejavilo aj v poklese mzdovej bázy.

Porovnanie makroekonomických predpokladov na rok 2011

| Ukazovateľ (%) | Základňa pre daň | RVS 2011 - 2013 (1) | Polročný materiál (2) | Aktuálny odhad (3) | Rozdiel oproti RVS 2011 - 2013 (4) = (3) - (1) | Rozdiel oproti polroč. mat. (5) = (3) - (2) |
|--|------------------|---------------------------|-----------------------------|--------------------------|--|---|
| HDP; b.c. (mil. Eur) | - | 70 174 | 69 674 | 69 073 | -1 101 | -601 |
| HDP; reálny rast | - | 3,3 | 3,6 | 3,0 | -0,2 | -0,5 |
| HDP; nominálny rast | DPPO, DP zrážka | 6,5 | 5,7 | 4,8 | -1,7 | -0,9 |
| Konečná spotreba domácností; reálny rast | Spotrebné dane | 0,4 | 0,5 | 0,0 | -0,4 | -0,4 |
| Konečná spotreba domácností; nominálny rast | DPH | 3,9 | 4,3 | 3,7 | -0,2 | -0,6 |
| Priem. mesačná mzda; nomin. rast | DPFO, Odvody | 3,7 | 3,5 | 3,1 | -0,6 | -0,4 |
| Počet zamestnaných, podľa evid. počtu; rast | DPFO, Odvody | 0,6 | 1,7 | 1,7 | 1,1 | 0,0 |
| Mzdová báza; rast *) | DPFO, Odvody | 4,3 | 5,3 | 4,8 | 0,5 | -0,4 |
| Nizkopríjmová inflácia (apríl (t) / apríl (t-1)) | DPFO (odpoč. | 3,7 | 4,6 | 4,4 | 0,7 | -0,2 |
| Priem. úroková miera z vkladov | DP zrážka | 1,1 | 1,2 | 1,2 | 0,1 | 0,0 |

*) Mzdová báza = priemerná mzda * zamestnaní podľa evidenčného počtu

Zdroj: MFSR

Zmena daňových príjmov v roku 2011 oproti polročnému materiálu

Odhad výnosu **dane z príjmov fyzických osôb** (DPFO) je nižší o 20,7 mil. Eur. Nižší odhad výnosu je spôsobený najmä vývojom makroekonomického prostredia. V prípade DPFO z podnikania je to očakávaný nižší rast hrubého domáceho produktu a v prípade DPFO zo závislej činnosti horší vývoj mzdovej bázy ako sa očakávalo.

V prípade **dane z príjmov právnických osôb** (DPPO) sa očakáva pokles o 37,6 mil. Eur. Výrazné spomalenie hospodárskeho rastu sa odzrkadlí v ziskovosti korporátneho sektora, ktorý citlivo reaguje na cyklické zmeny. Mierny negatívny vplyv má aj opätovné oslobodenie príjmu z prenájmu majetku obcí a VÚC, ktoré sa zaviedlo od 1.1.2011. Riziko pre naplnenie očakávaného výnosu DPPO môže predstavovať ďalšie zhoršovanie makroekonomického výhľadu, keďže zníženie ziskovosti korporácií je v období stagnácie resp. recesie vždy dynamickejšie ako pokles makroekonomickej základne.

Odhad výnosu **dane z pridanej hodnoty** je nižší o 67,3 mil. eur. Aktuálne plnenie dane v roku 2011 je v súlade s očakávaniami, preto aktualizácia prognózy reaguje len na zmenu odhadu makroekonomických základní, v tomto prípade nominálneho rastu konečnej spotreby domácností. Napriek zhoršeniu ekonomickej situácie sa neočakáva pokles efektívnosti výberu (nárast daňových únikov), čo prispieva k stabilizácii výnosu DPH voči makroekonomickej základni.

Odhad výnosu **spotrebných daní** je nižší o 21,8 mil. eur. Nižšie odhadované výnosy spotrebných daní sú spôsobené predovšetkým horším hotovostným plnením daní z minerálneho oleja (benzín), zemného plynu a uhlia, ktoré je však do istej miery kompenzované lepším plnením spotrebnej dane z tabakových výrobkov a piva.

Odhad **ostatných daní** vzrástol o 5,5 mil. eur, čo je spôsobené očakávaným vyšším výberom dane z emisných kvót.

Odhad **odvodov** od ekonomicky aktívneho obyvateľstva do Sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní je vyšší o 89,3 mil. eur. Vyšší výber sa očakáva v prípade sociálnych odvodov a to najmä z dôvodu vyššej úspešnosti výberu bežného poistného. Ako jednorazový faktor je potrebné vnímať aj dodatočný príjem (v rámci dlžného) z dôvodu oddľžovania nemocníc, kedy dôjde aj k splateniu dlhov voči Sociálnej poisťovni. Na druhej strane sa očakáva nižší výber zdravotných odvodov z dôvodu negatívneho vplyvu makroekonomického prostredia, konkrétne mzdovej bázy.

Porovnanie aktuálneho odhadu s výnosmi daní, daňových sankcií jednotlivých zložiek verejnej správy, vplyvu 2% poukazovaných na verejnoprospešný účel v polročnom materiáli je uvedené v nasledujúcej tabuľke. Po zohľadnení vyššie uvedených faktorov má aktualizácia daňových príjmov negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy v sume 69,8 mil. eur.

| Vplyv aktuálneho odhadu daní na saldo VS oproti polročnému materiálu (ESA95, v tis. Eur) | | | | | |
|---|----------------------|---------------------|------------------|----------------|--------------|
| | Daňové príjmy | Sankcie daní | 2% z daní | Spolu | % HDP |
| Verejná správa | -64 129 | -1 520 | -4 180 | -69 829 | -0,1 |
| - Štátny rozpočet | -141 472 | -1 528 | -4 180 | -147 180 | -0,2 |
| - Obce | -8 606 | 6 | - | -8 600 | -0,0 |
| - VÚC | -2 877 | 2 | - | -2 875 | -0,0 |
| - Sociálna poisťovňa (I. pilier) | 108 322 | - | - | 108 322 | 0,2 |
| - Zdravotné poisťovne | -18 994 | - | - | -18 994 | -0,0 |
| - RTVS | -502 | - | - | -502 | -0,0 |
| - Environmentálny fond | 0 | - | - | 0 | 0,0 |

Pozn.: (+) znamená pozitívny, (-) negatívny vplyv na saldo VS

Zdroj: MF SR